

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarsberetning

om

Skiens offentlige skole

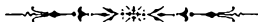
for den høiere almindannelse

for

skoleaaret 1893—94

ved

G. Hartmann,
skolens rektor.

Skien.

J. Melgaards bogtrykkeri.

1894.

Aarsberetning

om

Skiens offentlige skole

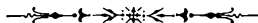
for den høiere almøndannelse

for

skoleaaret 1893—94.

ved

G. Hartmann,
skolens rektor.

Skien.

J. Melgaards bogtrykkeri.

1894.

Aarsberetning for 1893—94.

I. Skolens forstanderskab.

Forstanderskabet har bestaaet af følgende medlemmer foruden rektor og magistraten, politimester Bøgh :

Gisholdt, L., bankkasserer, valgt 29de august 1890.

Storaaker, T., inspektør ved folkeskolen, valgt 29de august 1890.

Larsen, H., brugseier og bankadministrator, valgt 3die septbr. 1891.

Rektor har været forstanderskabets formand.

II. Lærerpersonalet.

Hartmann, Gudbrand Helenus, rektor, R. St. O. O. Født 1832, cand. mag. 1855, timelærer ved Laurviks middel- og realskole 1857, adjunkt ved samme skole 1859, rektor ved Tromsø offentl. høiere almenskole 1874, rektor ved Skiens skole 1877.

Coucheron, Theodor Nils Dahl, overlærer. Født 1844, cand. real. 1872, bestyrer af Hortens realskole 1873, adjunkt ved Christianssands katedralskole 1875, overlærer ved Skiens skole 1879.

- Schjøtt, Stener Johannes Stenersen*, overlærer. Født 1844, cand. mag. 1870, klasselærer ved Christianssands kathedralskole 1873, adjunkt ved Fredrikshalds off. høiere almenskole 1874, overlærer ved Skiens skole 1892.
- Nielsen, Ole Lovenius Borgen*, adjunkt. Født 1830, cand. theol. 1855, timelærer ved Skiens skole 1860, adjunkt 1876.
- Hanssen, Jonas*, adjunkt. Født 1843, cand. mag. 1870, klasselærer ved Skiens skole 1871, adjunkt 1876.
- Coll, Axel Ludvigsen*, adjunkt. Født 1849, cand. mag. 1875, titmelærer ved Skiens skole 1875, klasselærer 1876, adjunkt 1876.
- Blix, Sten Gustav*, adjunkt. Født 1833, cand. real. 1861, bestyrer af Sandefjords høiere almueskole 1861, adjunkt ved Skiens skole 1876.
- Schneider, Johan Andreas*, adjunkt. Født 1847, cand. mag. 1873, adjunkt ved Molde off. høiere almenskole 1875, adjunkt ved Skiens skole 1886.
- Jensen, Johan*, klasselærer. Født 1841, dimitteret fra Asker seminarium 1867, lærer ved Mandals borgerskole 1868, ved Skiens almueskole 1874, klasselærer ved Skiens høiere almenskole 1876; fra 1ste november 1886 tillige skolens sanglærer.
- Skaaden, Johannes*, klasselærer. Født 1857, cand. mag. 1883 (sprogl.-hist. examen gr. I og IV), klasselærer ved Stavanger off. høiere almenskole 1878—80, klasselærer ved Skiens skole fra 1884.
- Blom, Christofer Helen*, klasselærer. Født 1855, cand. mag. 1882 (sprogl.-hist. examen gr. I og II), klasselærer ved Bergens kathedralskole 1883—87, vikar ved Tromsø off. høiere almenskole 1ste halvår 1888, ansat ved Hambros skole i Bergen 1888—90, klasselærer ved Skiens skole fra begyndelsen af skoleaar 1890—91.
- Kullerud, Gustav Ludvig*, residerende kapellan i Skien, antagen som religionslærer i gymnasiet fra begyndelsen af skoleaar 1891—92. Født 1852, cand. theol. 1878.
- Nielsen, Fin Harald*, premierløjtnant i landværet, gymnastiklærer 1885; fra skoleaar 1889—90 tillige tegne- og skrive-lærer. Født 1851.

Hanssen, Bertha, hovedlærerinde ved smaaskolen, antagen 1885, fratraadte den 4de november 1893.

Blichfeldt, Julie, hjælperlærerinde ved smaaskolen, antagen som saadan fra begyndelsen af 1892—93, blev fra 4de novbr. 1894 antagen som hovedlærerinde efter frøken B. Hanssen.

Frøken Bertha Hanssen, der i november f. a. fratraadte sin stilling ved denne skole for at gaa over i folkeskolens tjeneste, har været hovedlærerinde ved smaaskolen lige fra dens oprettelse i 1885. Skolen skylder Frøken Hanssen stor Tak. Hun har ved sin dygtighed og nidkjærhed i væsentlig grad bidraget til, at smaaskolen strax kom i god gang, ligesom ogsaa hendes virksomhed gjennem de vel forberedte disciple, hun dimitterede til middelskolen, har baaret gode frugter for den høiere skole. Savnet efter hende vilde være blevet saa meget mere føleligt, om skolen ikke havde faaet i hendes sted frøken Blichfeldt, der holdt smaaskolen i samme jævne gode gang indtil dens ophævelse ved udgangen af skoleaaret.

I frøken Blichfeldts sted antoges fra novbr. f. a. som vikarierende hjælperlærerinde frøken *Lilli Høyer*, idet man i paavente af smaaskolens nedlæggelse ikke fandt at burde besætte den ledige post fast. Frøken Høyers vikariat kom saaledes til at udstrække sig over hele resten af skoleaaret.

Under rektors sygdomsforfald fra 9de januar til 5te febr. var overlærer Coucheron konstitueret som rektor. Rektors timer var fordelte paa flere af lærerne (Schjøtt, Schneider, Skaaden), idet desuden kand. mag. *Lars Larsen* vikarierede i rektors samtimer i 1ste og 2den gymnl.

Under pastor Kulleruds sygdom fra 7de februar til 12te marts besørgedes hans timer af adjunkt Nielsen.

For øvrigt har kun enkelte lærere faa dage ad gangen enten havt sygdomsforfald eller af anden grund været permitterede.

III. Disciplenes antal m. m.

(Middelskolens klasser betegnes i det følgende med romertal;
L. betyder latinlinje; E. engelsklinje).

a. Disciplenes antal og fordeling:

		3 kvartal 1893.	4 kvartal 1893.	1 kvartal 1894.	2 kvartal 1894.
Smaaskolen	kl. 1	11	11	11	10
—	kl. 2	17	17	18	17
—	kl. 3	14	14	14	13
Middelskolen	kl. I	16	15	14	11
—	kl. II	18	19	18	18
—	kl. III	17	17	19	18
—	kl. IV L.	6	6	6	6
—	kl. IV E.	9	8	8	8
—	kl. V L.	5	5	5	5
—	kl. V E.	12	11	10	9
—	kl. VI L.	4	4	4	3
—	kl. VI E.	5	5	5	5
Latingymnasiet	kl. 1	8	7	6	6
—	kl. 2	6	6	6	6
—	kl. 3	5	5	5	4
	Samlet antal	153	150	149	139

b. Aldersforholdet mellem de forskjellige klasser:

a) gennemsnitsalder ved begyndelsen af skoleåret og b) normalalder.

		a.	b.
Smaaskolen	klasse 1	$6\frac{5}{12}$	6
—	— 2	$7\frac{8}{12}$	7
—	— 3	$8\frac{2}{12}$	8
Middelskolen	— I	$9\frac{6}{12}$	9
—	— II	$11\frac{2}{12}$	10

Middelskolen klasse III.	. 12	—	11
—	— IV.	. 13	— 12
—	— V.	. 14	— 13
—	— VI.	. 14 ¹⁰ / ₁₂	— 14
Gymnasiet	— 1.	. 15 ⁴ / ₁₂	— 15
—	— 2.	. 16 ¹ / ₁₂	— 16
—	— 3.	. 16 ⁶ / ₁₂	— 17

c. *Disciplenes fordeling efter hjemstavn:*

Af disciplene har 10 havt sin hjemstavn i Gjerpen, 4 i Solum, 1 i Saude, 1 i Holden, 1 i Hvideseid, 1 i Tjøttø, 2 i Porsgrund, 3 i Kragerø, 1 i Holmestrand. De øvrige har været hjemmehørende i Skien.

IV. Fagfordelingen.

Fagene har været fordelt paa lærerne paa følgende maade:

Rektor: Latin 5 timer i gymnl. 2 + 3, 4 t. i gymnl. 3
2 t. i gymnl. 2, 3 t. i gymnl. 1 + 2, 4 t. i gymnl.
1, tilsammen 18 timer.

Coucheron: Matematik 8 timer i gymnasiet, do. 6 t. i kl.
VI, do. 5 t. i kl. V; naturkundskab 2 t. i kl. VI, do.
2 t. (fysik) i kl. V; geografi 2 t. i kl. VI, tilsammen
25 timer.

Schjøtt: Græsk 6 timer i gymnl. 2, do. 6 t. i gymnl. 1;
norsk 4 t. i kl. V, do. 4 t. i kl. IV; engelsk 5 t. i kl.
IV, tilsammen 25 timer.

Nielsen: Religion 12 timer i middelskolen ovenfor kl. I, hi-
storie 3 t. i kl. I, do. 3 t. i kl. II, geografi 6 t. i kl.
II, III og IV, tilsammen 24 timer.

Hanssen: Græsk 7 timer i gymnl. 3; latin 7 t. i kl. VI;
historie 12 t. i gymnl. 1 samt kl. III, IV og V, til-
sammen 26 timer.

- Coll:* Norsk 3 timer i gymnl. 3, do. 2 t. i gymnl. 2; oldnorsk 1 t. i gymnl. 3, do. 2 t. i gymnl. 2; historie 3 t. i gymnl. 3, do. 3 t. i gymnl. 2, do. 3 t. i kl. VI; latin 7 t. i kl. IV, tilsammen 24 timer.
- Blix:* Matematik 6 timer i kl. IV, do. 5 t. i kl. III; naturhistorie 1 t. i kl. V, do. 2 t. i kl. IV, do. 2 t. i kl. III, do. 2 t. i kl. II; geografi 2 t. i kl. V; tegning 5 t. i kl. V og VI, tilsammen 25 timer.
- Schneider:* Norsk og tysk 10 timer i kl. III; tysk 4 t. i kl. VI; latin 7 t. i kl. V; norsk (oldnorsk) 3 t. i gymnl. 1 (i 2det halvaar 4 timer), tilsammen 24 (25) timer.
- Jensen:* 23 timer i kl. I (alle fag undtagen historie); 4 timer regning i kl. II, tilsammen 27 timer.
- Skaaden:* Fransk 2 timer i gymnl. 3, do. 2 t. i gymnl. 2, do. 4 t. (i 2det halvaar 3 t.) i gymnl. 1, do. 2 t. i kl. VI, do. 2 t. i kl. V; engelsk 2 t. i gymnl. 2, do. 5 t. i kl. VI, do. 5 t. i kl. V; latin 2 t. i gymnl. 1, tilsammen 26 (25) timer.
- Blom:* Engelsk 3 timer i gymnl. 3; tysk 1 t. i gymnl. 1, do. 4 t. i kl. IV, do. 4 t. i kl. V; norsk og tysk 10 t. i kl. II; norsk 3 t. i kl. VI, tilsammen 24 timer.
- Kullerud:* Religion 4 timer i gymnasiet.
- Loitnant Nielsen:* Gymnastik 9 timer i gymnasiet og middelskolen; tegning 7 t. i kl. II, III og IV; skrivning 5 t. i kl. II og III, tilsammen 21 timer.

I smaaskolen havde fra begyndelsen af skoleaaret frøken Hansen norsk i alle 3 klasser (24 timer) samt historie 1 time i 3die klasse og geografi 2 timer i 2den og 3die klasse, tilsammen 27 timer; frøken Blichfeldt havde religion og regning i alle 3 klasser, skrivning i 2den og 3die klasse samt anskuelse i 1ste klasse, tilsammen 20 timer.

Heri foretoges ved frøken Hansens forflyttelse den forandring, at frøken Blichfeldt overtog norsk og anskuelse i 1ste klasse, religion, historie og geografi i 2den og 3die, skrivning i alle klasser, samt regning i 2den og 3die, tilsammen 27 timer.

I de øvrige fag (norsk i 2den og 3die klasse samt religion og regning i 1ste klasse) underviste frøken Høyer.

Timefordelingen m. m.

Timernes fordeling paa klasser og fag sees af nedenstaaende tabel.

I 1ste gymnkl. læstes fransk i 1ste halvaar i 4 ugentlige timer, i 2det halvaar i kun 3 timer, idet 1 time afgaves til oldnorsk. Foreløbig afgaves imidlertid denne time til norsk, der nu havde 4 timer ugentlig indtil slutningen af mars, da oldnorsk paabegyndtes med 2 timer ugentlig, medens norsk kun fik 2 ugentlige timer.

Følgende klassekombinationer har, udenfor sang- og gymnastiktimerne, fundet sted:

gymnkl. 1 og 2 i latin 3 timer,

„ 2 og 3 i latin 5 „

I smaaskolen har klasserne 2 og 3 været kombinerede 4 timer i skrivning og 2 timer i religion.

I gymnastik har eleverne været delte i 3 partier, som hver har havt 3 ugentlige timer, 1ste parti har omfattet gymnasiet og kl. VI, 2det kl. V og IV, 3die kl. III, II og I.

I de 5—6 første uger af skoleaaret var dog kl. I, hvis elever ikke tidligere har havt gymnastik, ikke kombineret med kl. II og III. Idet gymnastiklæreren nemlig velvillig paatog sig 1 ugentlig extratime, havde i denne tid kl. I 2 særskilte ugentlige timer, medens kl. II og III kombinerede havde 2 timer om ugen. Fra begyndelsen af oktober forenedes alle 3 klasser til et parti med 3 ugentlige timer.

I sang har kl. I og II hver havt 1 time ugentlig. Kl. III, IV, V og VI har været kombinerede i sang 1 time ugentlig; i 1 ugentlig time har derhos hver af disse klasser hver 3die uge havt sanglære.

Timefordelingstabel.

	Middelskolen						Latingymnasiet		
	kl. I	kl. II	kl. III	kl. IV	kl. V	kl. VI	1 kl.	2 kl.	3 kl.
Religion	3	3	3	2	2	2	1	1	2
Norsk	8	5	5	4	4 ¹⁾	3	} 3 ⁴⁾	2	3
Oldnorsk								2	1
Tysk		5	5	4	4 ³⁾	4 ³⁾	1		
Latin				L 7	L.7	L.7	9	10	9
Engelsk				E 5	E.5	E 5		2	3
Fransk					2	2	4 ⁴⁾	2	2
Græsk							6	6	7
Historie	3	3	3	3	3	3	} 3	3	3
Geografi	4	2	2	2	2	2		3	3
Naturkundskab		2	2	2	3	2			
Mathematik	4	4	5	6	5	6	2	3	3
Skrivning	4	3	2						
Tegning		3	2	E.2	E.2 ¹⁾	E.3 ²⁾			
	26	30	29	30	30	30	29	29	30 ⁵⁾

1) heraf 1 time valgfri for de elever, som ei læse fransk. 2) heraf 2 timer valgfri for de elever, som ei læse fransk. 3) heraf 1 time kun for engelsklinjen. 4) se side 9. 5) 31 timer ugentlig for den elev, som kun læste engelsk.

Smaaskolen.

	1ste klasse.	2den klasse.	3die klasse.
Religion	2	2	2
Norsk	10*)	7	7
Anskuelse	1	"	"
Historie	"	"	1
Geografi	"	1	1
Regning	4	4	3
Skrivning	"	4	4
	17	18	18

*) heri iberegnet skrivning.

I undervisningen i fransk deltog ved skoleaarets udgang i kl. V 7 elever, i kl. VI 3, i 1ste gkl. 3, i 2den gkl. 4, i 3die gkl. 3.

I undervisningen i engelsk deltog ved skoleaarets udgang i 2den gkl. 4, i 3die gkl. 1.

Fritagne for religionsundervisning som dissenterer var 7 elever af middelskolen. Alle disse fulgte dog med i bibelhistorie, med undtagelse af 1 i kl. VI.

Af helbredshensyn ifølge lægeattest var 2 elever fritagne for gymnastik ved udgangen af skoleaaret.

VI. Undervisningen.

Smaaskolen.

Religion.

Klasse 1: Efter Vogts lille bibelhistorie forfra til „Josva“; de allervigtigste træk af Jesu liv fortalte og gjenfortalte. Fadervor forklaret og lært. Et par salmer indøvede i kor.

Klasse 2: Samme bog af det gamle testamente forfra til „Riget deles“ samt af det nye testamente indtil „Apostlerne for det høie raad“ (stykke 61—62 forbigaaet). Nogle salmer.

Klasse 3: Gjennemgaaet det gamle testamente indtil „Riget deles“ samt af det nye testamente forfra til „Apostlerne for det høie raad“ (de vanskeligste lignelser forbigaaede. Nogle salmer.

Modersmaal.

Klasse 1: Gjennemgaaet og repeteret „Fredrik Hansens læsebog for begyndere“. Læse- og skrivemethoden i forbindelse med stavemethoden har været anvendt. Af Pauss og Lassens læsebog læst til s. 33. Skrevet

i bog efter forskrift paa vægtavlen. Moes skrivebog 1ste hefte I sidste halvvaar 2 timer ugentlig afskrift og diktat af ord i lette sætninger, som forud er læste; kun de smaa bogstaver benyttede og bindetegn mellem stavelserne. Nogle digte indøvede i kor.

Klasse 2: Læst og repeteret af Pauss og Lassens læsebog fra s. 32 til 3die afdeling med forbigaaelse af enkelte stykker. Hvert læsestykkets indhold og de vanskeligste udtryk forklarede, stykket derpaa vekselsvis gjengivet af eleverne. Mest vegt har været lagt paa at bringe det til færdighed i læsning; derfor koralæsning afvekslende benyttet. Afskrift og diktat 2 gange ugentlig af lette stykker, som forud er læste, fremdeles med bibeholdelse af stavelse- delingen. Nogle digte udenadlærte.

Klasse 3: Efter samme læsebog læst og repeteret 3die og 4de afdeling med forbigaaelse af enkelte stykker. Særlig vegt er lagt paa en friere udtale og ret betoning af ordene, samt passende pauseren ved skille- tegnene. Indøvet ved praktiske eksempler og benyttelse af læsebogen de vigtigste tale- og sætningsdele. Platous eksempelsamling ogsaa tildels benyttet. Afskrift og diktat 2 gange ugentlig i sammenhængende ord med benyttelse af de store bogstaver. Nogle digte udenadlærte.

Historie.

Klasse 3: Efter Winthers forberedende lærebog, støttet til mundtlig fortælling, gennemgaaet stykkerne om Nordens historie; begivenhederne i Norden 1800—14 samt enkelte stykker af Sveriges og Danmarks historie har været meddelte mundtlig. Lektierne forud læste og fortalte paa skolen.

Geografi.

Klasse 2: Lidt om solsystemet og jordens stilling i samme;

jordens form og omdreining, zonerne, himmel-egnene, oversigt over jordens overflade paa globus, samt ved benyttelsen af et lidet schema og vægkartet lært at kjende Europas lande og have, hovedstæder, de største elve, indsøer og fjelde samt landenes grænser. Norge gennemgaaet lidt udførligere. Lidt kundskab har de ogsaa faaet til de øvrige verdensdele.

Klasse 3: Væsentlig gennemgaaet det samme som i 2den klasse kun med den forskjel, at denne klasses schema har omfattet flere navne. Mundtlig har været meddelt korte oplysninger om hvert lands naturlige beskaffenhed og klima. Lektierne forud gennemgaaede paa skolen ved hjælp af vægkartet.

Regning.

Klasse 1: Rækketælling til og fra 100 til og med 9. Mundtlig indøvet smaa additions- og subtraktionsstykker.

Klasse 2: Rækketælling til og fra 100 til og med 9. Indøvet addition, subtraktion og multiplikation skriftlig og mundtlig efter Johannesens regnebog 1ste hefte. Smaa hovedregnestykker.

Klasse 3: De fire regningsarter i ubenævnte tal mundtlig og skriftlig efter Johannesens regnebog 1ste hefte. Smaa hovedregnestykker.

Anskuelse.

Klasse 1: Wilkes billedtavler forklarede og gjenfortalte; fortællinger, passende til billederne, fortalte og gjenfortalte.

Skrivning.

Klasse 1: Se under „Modersmaal“.

Klasse 2 og 3: I klasse 2 Moes skrivebog 1ste og 2det hefte; i klasse 3 ogsaa 3die hefte.

Middelskolen.

Religion.

- Klasse I:* Vogts lille bibelhistorie (med „Kort beskrivelse af Jødeland“) læst og repeteret. Katekismens 5 parter uden Luthers forklaring. Gjennemlæst Math. evang. og „apostlernes gjerninger“. 6 salmer.
- Klasse II:* Af Vogts bibelhistorie for middelskolen til s. 57. Katekismens 3 første parter med Luthers forklaring. 7 salmer efter Hauges salmebog. I bibelen læst 1ste Mosebog.
- Klasse III:* Vogt bibelhistorie for middelskolen s. 57—104. Af katekismen læst 4de og 5te part. Pontoppidans forklaring (Sverdrups forkortede udgave) spørgsmaal 265—332 (Herrens bøn). 6 salmer. I bibelen læst halvdelen af 2den Mosebog.
- Klasse IV:* Samme bibelhist. s. 105—140. Af forklaringen (Sverdrups forkortede udgave) fra sp. 338—532. I katekismen udvalg af „Sententser af Guds ord“. 6 salmer.
- Klasse V:* Samme bibelhist. s. 149—176. Forklaringen sp. 338—532. 4 salmer repeterede.
- Klasse VI:* Af forklaringen læst 4de og 5te part og repet. de 3 første parter. Repet. bibelhistorien. Kort oversigt over kirkeaaet. Repeteret et par salmer.
- Hver uge i kl. III—V den kommende søndagstext læst.

Modersmaalet.

- Klasse I:* Læsning i Pauss og Lassens læsebog, 1ste skoletrin, samt 80 sider af 2det skoletrin. Diktat 2 gange om ugen næsten hele skoleaaet. Gjennemgaaet ordklasserne, sætningsdelene og det vigtigste af bøjningslæren efter Løkkes omrids. Analyse efter Platous eksempelsamling. Nogle digte udenadlærte.
- Klasse II:* Læsning i Paus og Lassens læsebog (2det skoletrins 1ste og 2den afdeling) dels efter forberedelse,

dels ex tempore. En del digte udenad; af og til gjenfortælling af dertil skikket prosa. Løkkets lille grammatik læst og repeteret indtil de forskjellige klasser bisætninger. Analyse og skriftlige grammatiske øvelser efter Platous eksempelsamling. Diktat med øvelse i interpunktion dels efter nævnte bog, dels efter Hougens „Retskrivningsdiktater“. De heri til hvert stykke tilføiede ord er lært forud for diktaten.

Klasse III: Læsning i Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrins 3die afdeling. Nogle digte udenad. Løkkets omrids af grammatikken læst og repeteret, med dertil knyttet analyse efter Platous eksempelsamling. Hver uge diktat efter Hougens „Retskrivningsdiktater“; af og til skriftlig gjenfortælling eller oversættelse fra tysk. Et par friere arbejder i brevform.

Klasse IV: Læsning i Pauss og Lassens læsebog II 2 og 3 og III 1. Endel digte udenad. Løkkets lille grammatik repeteret og suppleret. Jævnlig analyse og diktat. Som hjemmearbejde skriftlig gjenfortælling og følgende stile: Hvorledes jeg tilbragte mine juleferier. Hesten. Vort klasseværelse. Brekkeby. En udflugt.

Af og til skriftlige øvelser paa skolen.

Klasse V: Udvalg af Pauss og Lassens læsebog, 3die skoletrin. Udenad Terje Viken. Repeteret og suppleret Løkkets lille grammatik. Stadige øvelser i analyse; diktat 1 eller 2 gange om maaneden. Enkelte afsnit af Aars's retskrivningsregler er gennemgaaede og halvparten af den vedføjede ordliste lært lektievis. I en særskilt time med de elever, som ikke læste fransk, analyse og skriftlige øvelser efter Tønnesens lærebog i norsk stil 1ste trin. Følgende stile: 1) Tænk aldrig høit (udvidet fortælling). 2) En fisketur. 3) Hvorledes jeg tilbragte mine sommerferier. 4) Kongens besøg. 5)

Aasgaardsreien (gjengivelse af indholdet af Welhavens digt). 6) Skiens park. 7) Rotten. 8) En julaften i byens gader. 9) Domine quo vadis (gjengivelse af indholdet af A. Munchs digt). 10) Birken. 11) Vore vinterfornøielser. 12) Norges vigtigste rovdyr. 13) Hans fortæller sin ven om sin ældre broder sjømandens hjemkomst, hans forandrede udseende og oplevelser tilsjøs. 14) Udvandrerne forsvare sit hus mod indianere. 15) En vaardag. 16) Nyttens og fornøielser af vore husfugle. 17) Vort klasseværelse (paa skolen).

Klasse VI: Læsning i Pauss og Lassens læsebog, 3die afdeling med tillæg. Følgende lagt op til examen: Tor henter sin hammer; Kristian den 2dens vise; Jakob von Tyboe; Om de norskes karakter; Rungsteds lyksaligheder; Norges herlighed; Morgenvandring; Dalvise; Bergens stift; Mellem slagene; Dei gamle fjelli; Reisi til sæteren; Torpflickan; Torparesonen.

Det meste af Broch og Seips litteraturhistorie. Digterterne efter Norby. Lidt om troper og figurer og det nødvendige af verslæren. Det meste af Hofgaards lille grammatik og enkelte partier af Aars's retskrivningsregler repeteret. Af og til analyse. Følgende stile efter forud given, enten skriftlig eller mundtlig, disposition: 1) En norsk indsø. 2) Sammenligning mellem fortidens og nutidens reisemaade. 3) Hvad lærer du om de gamle nordmænds liv og kultur af sagaen om Gunlaug Orms-tunge og Skalde Ravn? 4) Vore vandfald og deres betydning. 5) Sømandslivet, dets lys- og skyggesider. 6) Hvilken livsstilling vil du vælge og; hvorfor? 7) Skibsfarten og dens betydning for vort land. 8) Sammenligning mellem Norge og Danmark med hensyn til naturlig beskaffenhed og næringsveje. 9) Hvilken historisk personlighed tiltaler dig mest og hvorfor? 10) Hvilken betydning har fug-

lene i naturens og menneskenes husholdning? 11. Et vinterlandskab. 12, Dampkraften, dens betydning og anvendelse (tentamen). 13. Hovmod staar for fald. 14. Til hvilket land vil du helst reise og hvorfor? 15. Min sidemand. 16. En fremstilling af Herman von Bremens karakter og digterens mening med denne figur.

Tysk.

Klasse II: Knudsens elementærbog indtil „Gespräche“. Hver uge som regel mindst 1 time benyttet til skriftligt arbejde, enten øvelser i deklinationer og konjugationer eller oversættelse af de norske eksempler.

Klasse III: Knudsens elementærbog II fra side 84 til 121; af første afsnit læst om de sammensatte verber, og samtlige retroverteringsstykker benyttede til skriftlige øvelser. Desuden skrevet stile efter Knudsens stiløvelser til genitiv. Af Løkkes lille grammatik læst til verberne.

Klasse IV: Læst 14 sider i Knudsens elementærbog og 30 i Pauss og Lassens læsebog, hvoraf repeteret de 26. I Løkkes lille grammatik repeteret formlæren fra deklinationerne, læst som nyt substantivets kasus indtil om adjektiverne og pronominerne. I Knudsens stiløvelser skrevet paa skolen i 1 ugentlig time efter gennemgaaelse og forberedelse det meste af stykkerne indtil de med partikler sammensatte verber.

Klasse V: I Pauss og Lassens læsebog læst lektievis 32 sider foruden adskilligt ex tempore. I Løkkes lille grammatik fra adjektiverne og pronominerne § 121 og ud; desuden gennemgaaet kjønsregler og bøining af egennavne. Efter Knudsens stiløvelser er der vexlet med skrivning af eksempler knyttet til grammatiken og med sammenhengende stykker. Stilene dels hjemmestyle, dels skolestile. I 1 særskilt time med engelsklinjen er Norbys lettere stilopgaver be-

nyttet dels til mundtlige øvelser, dels til skriftlige; undertiden anvendtes timen til at extemporere i læsebogen.

Klasse VI: Læst 50 sider prosa og nogle digte af Pauss og Lassens tyske læsebog samt extemporeret størsteparten af Roseggers „Der Lex von Gutenhag“. Af Løkkes lille grammatik gennemgaaet syntaxen og repeteret formlæren. Hjemmestil hver uge efter Knudsens stiløvelser, hvoraf tillige exemplerne til syntaxen er gennemgaaede som lektier i forbindelse med grammatiklæsningen. Engelsklingens separat-tid er væsentlig bleven benyttet til extemporalstille.

Latin.

Klasse IV: Læst og repeteret i *Johansens* læsebog hele 1ste og udvalgte stykker af 2det afsnit. Retroversionsstykkerne er blevene oversatte mundtlig og skriftlig. Læst og repeteret det vigtigste af *Schreiners* formlære. De 15 første sider af *Johansens* stiløvelser er gennemgaaede og skrevne paa skolen.

Klasse V: Af Voss's „Udvalg af latinske klassikere“ læst 5 feltherrer og over 400 vers af Phædrus; som examenspensum repeteret Miltiades, Themistocles, Cimon og fablerne 1—29 incl. Af *Schreiners* grammatik repeteret formlæren og læst syntaxen indtil kap. 4. En extemporalstil hver uge og i sidste halvaar tillige en del hjemmestille efter *Johansens* latinske stiløvelser, hvoraf er skrevet no. 1—14 af første afsnit og de 10 første sammenhængende stykker i 2det afsnit, desuden de 7 første stykker af Hofgaards stilopgaver.

Klasse VI: Læst og repeteret Caesar bell. Gall. 1ste bog samt Ciceros 1ste catilinariske tale. Af *Schreiners* grammatik repeteret formlæren og gennemgaaet det vigtigste af syntaxen. En extemporalstil og en

hjemmestil ugentlig. Repeteret det pensum, der skal lægges op til middelskolens afgangsexamen.

Engelsk.

Klasse IV: Af Brekkes lærebog i engelsk for begyndere til s. 65. Samtaleøvelser lærte udenad og skrevne paa vægtavlen. Jævnlig diktat og retroversion af de sammenhængende læsestykker. Formlæren efter samme bog. Af de norske øvelsesstykker er i andet halvaar skrevet paa skolen efter gennemgaelse $8\frac{1}{2}$ side. Det skrevne er -- efter ny gennemgaelse — lært udenad.

Klasse V: Af Brekkes engelske lærebog for middelskolen 30 sider (Rich Peter og The Inn), af samme forfatters læsebog for middelskolen de 25 første sider, ialt 55 sider læst og repeteret. Mundtlige øvelser og retroversion. Formlæren repeteret efter Brekke, suppleret med Løkkes lille grammatik (Westerns udgave). Af syntaxen efter samme lærebog til § 126 (Verbets udsagnsformer) med de tilsvarende øvelsesstykker i Knudsen og Løkkes stiløvelser. Diktat. En skolestil hver uge og i 2det halvaar en hjemmestil hveranden uge (efter paaske hver uge) efter Knudsen og Løkkes stiløvelser. Stilene er iforveien gennemgaaede og efter rettelsen lærte udenad.

Klasse VI: Brekkes læsebog for middelskolen 128 sider, hvoraf 28 sider kursorisk. Digtene lærte udenad. I første halvaar mundtlig gjengivelse af den foregaaende lektie. Af Løkke Westerns grammatik fra § 140, og den hele repeteret Præpositioner og synonyme efter Knudsen og Løkkes stiløvelser. Nogle diktater. En skolestil og en hjemmestil hver uge dels efter Knudsen og Løkke, dels efter Brekkes stiløvelser, ialt 28 trykte textsider. Stilene lærte udenad. Mundtlige øvelser.

Fransk.

Klasse V: Af Knudsen og Wallems læsebog I til stykke 18 med den tilsvarende del af formlæren efter Knudsens grammatik. Endel af læsebogens eksempler lærte udenad. Diktat.

Klasse VI: Af samme læsebogs 1ste afdeling fra stykke 18 af 2den afdeling st. 1—27 incl. (med forbigaaelse af st. 21), ialt 42 sider; det hele pensum repeteret. Af Knudsens grammatik repeteret formlæren og gennemgaaet endel af de vigtigste syntaktiske regler.

Historie.

Klasse I: Af Winthers forberedende historie (2den udg.) til s. 87 (Karl 10 Gustav) med forbigaaelse af stykkerne 19—24, 28, 29, 51, 36, 40.

Klasse II: Af Winthers forberedende historie fra s. 78 (Elisabeth af England) bogen ud. Derpaa af Nissens verdenshistorie til s. 79 (krigen i Spanien).

Klasse III: Læst og repeteret Nissens verdenshistorie fra „Graccherne“ (s. 79) til „Schweizernes frihedskamp“ (s. 171) med forbigaaelse af de stykker, som særlig omhandler Nordens historie. S. Petersens historie fra begyndelsen til s. 53 („Sverige 1050—1319“).

Klasse IV: Læst og repeteret Nissens verdenshistorie fra „Schweizernes frihedskamp“ (s. 171) til „Den spanske arvefølgekrig“ (s. 267) med forbigaaelse af de stykker, som særlig omhandler Nordens historie. S. Petersens Nordens historie ved G. Storm fra s. 53 („Sverige 1050—1319“) til „Enevoldsmagtens indførelse i Danmark og Norge“ (s. 113).

Klasse V: Nissens verdenshistorie læst og repeteret fra „den spanske arvefølgekrig“ ud bogen, med forbigaaelse af de stykker, der særlig omhandler Nordens historie. „S. Petersens Nordens historie ved G. Storm fra „Enevoldsmagtens indførelse“ bogen ud.

Klasse VI: Repeteret Nissens verdenshistorie og S. Petersens Nordens historie ved G. Storm. I slutningen af aaret anvendtes nogle timer til gennemgaaelse af længere oversigter og nogle vigtigere kongerækker.

Geografi.

Klasse I: Brochs geografi for almueskolen læst og repeteret.

Klasse II: Norge repeteret efter Brochs geografi for almueskolen. Horns lærebog for middelskolen til s. 35 („Sudan“).

Klasse III: Horns lærebog fra s. 36—74 (Nillandene—Italien).

Klasse IV: Horns lærebog fra s. 79—119 („Mellem-Europa“ —„De britiske øer“) Øvelse i karttegning.

Klasse V: Af Geelmuydens geografi ved Arstal den skandinaviske halvø.

Klasse VI: Af Geelmuydens geografi ved Arstal læst indledningen og repeteret det hele middelskolepensum, Norge to gange.

Naturkundskab.

Klasse II: Efter Sørensens lærebog: „Indledning“, „Pattedyr“ og „Fugle“.

Klasse III: Efter Sørensens lærebog fra „Krybdyr“ ud til „Planteriget“.

Klasse IV: Efter Sørensens lærebog repeteret „Dyreriget“; begyndelsen af plantelæren.

Klasse V: Af Sørensens lærebog plantelæren.

Læst og repeteret Henrichsens fysik med forbigaaelse af afsnittet „Ligevegt og bevægelse“. De fleste af de i bogen anførte forsøg er blevne udførte for eleverne.

Klasse VI: Efter Henrichsens fysik læst afsnittet „Ligevegt og bevægelse“ samt repeteret hele lærebogen; forsøgene gjentagne, saavidt tiden har tilladt.

Af Sørensens lærebog i botanik er læst „Plantens indre bygning“ samt repeteret det hele pensum; en del plantebestemmelser ved hjælp af floraen.

Sørensens dyreriget repeteret.

De vigtigste sten- og bergarter gennemgaaet i korthed.

Mathematik.

Klasse I: De 4 regningsarter i ubenævnte tal. Den lille multiplikationstabel.

Klasse II: De 4 regningsarter i almindelig brøk og decimalbrøk.

Klasse III: Almindelig brøk og decimalbrøk efter Ole Johannesens regnebog 2det hefte. De viderekomne enkelt reguladetri.

Klasse IV: Bonnevis aritmetik (Eliassens udgave) 1ste bog. Bonnevis geometri (Eliassens udgave) 1ste bog. Getz's konstruktionsbog, 1ste hefte. Efter Ole Johannesens regnebog 3die hefte enkelt reguladetri, procent- og rentesregning, blandingsregning.

Klasse V: Bonnevis aritmetik repeteret fra begyndelsen til division af polynomer samt læst nyt og repeteret videre til ligninger af første grad med to ubekjendte. Under læsningen er regnet talrige eksempler saavel hjemme som paa skolen paa regningsarterne samt ligninger af 1ste grad med en ubekjendt med øvelser i at sætte opgaver i ligning.

Bonnevis geometri læst og repeteret fra 2den bog (cirkelen) til § 179 (triangler med parvis lige store vinkler). Beregningsopgaver samt konstruktionsopgaver i regelen efter Getz's konstruktionsbøger.

I praktisk regning efter Johannesens regnebog 3die hefte repeteret enkelt reguladetri og gennemgaaet sammensat reguladetri samt procent- og renteregning.

Opgaver hjemme og paa skolen.

Klasse VI: Bonnevis aritmetik læst og indøvet logaritmmer samt repeteret det hele pensum med talrige eksempler paa de forskjellige dele af aritmetiken.

Af Bonnevis geometri læst nyt 5te bog samt repeteret det hele pensum.

Konstruktion paa skolen efter Getz's konstruktionsbog ud 3die hefte og desuden talrige konstruktionsopgaver hjemme.

Praktisk regning efter Johannesens regnebog 3die og 4de hefte, gennemgaaet disconto, rentesrente, selskabs-, delings- og blandingsregning samt kubikregning.

Skrivning.

Klasse I: Moes skrivebog, 1ste, 2det og tildels 3die hefte.

Klasse II: Moes skrivebog, 3die, 4de og tildels 5te hefte. Skrivning efter lærerens afskrift paa vægtavlen og to gange maanedlig skrivning efter diktat.

Klasse III: Moes skrivebog 4de—6te hefte; 2—3 diktater maanedlig. De sidste timer anvendte til gotisk skrift.

Klasse IV, V og VI: I IV og V er der givet i regelen 2 maanedlige karakterer, dels for et af læreren i norsk dikteret stykke som prøve paa skjønsskrift, dels for klassens skriftlige hjemmearbejde. I VI er maanedskarakteren kun given for klassens skriftlige hjemmearbejder.

Tegning.

Klasse II: Den rette linje i forskellige stillinger. Gjennemgaaet de retlinjede geometriske grundformer med forskellige deri indskrevne mønstre.

Klasse III: Polygoner og cirkler med indlagte mønstre som rosetter, lettere stiliserede blomster og blade efter lærerens optegning paa tavlen samt efter Harald Petersens plancher. Tusch og tildels farver benyttede.

Klasse IV: Efter plancher af Herdtle, Harald Petersen og efter motiver af Weishaupt m. fl. Ornamenterne optegnede eller gennemgaaede paa tavlen af læ-

reren. Lidt om farver og de forskjellige stilarter. Opgaverne forskjellige efter elevernes forskjellige standpunkt.

Klasse V: Retlinjede og krumlinjede ornamenter efter Weisshaupt Elementær-Freihand-Zeichnen III og Fellner und Steigl Schule des Freihandzeichnens. Optrækning med tusch og overlægning med kaffefarve.

Klasse VI: Fortsættelse af klasse V. En time ugentlig projektionstegning efter Petersens lærebog.

Latingymnasiet.

Religion.

Klasse 1: Nissens kirkehistorie til „Schweizerreformationen“.

Klasse 2: Nissens kirkehistorie fra „Reformationen“ bogen ud. Mathæi evangelium i grundsproget cap. 1—9 incl.

Klasse 3: Nissens kirkehistorie og Mathæi evangelium i grundsproget. Gjennemgaaet med eleverne den norsk-lutherske kirkes bekjendelsesskrifter i norsk oversættelse af C. P. Caspari og Gisle Johnson (med undtagelse af den sidste del, Luthers katekismus); den augsburgske konfession, navnlig den første del, noget udførligere gennemgaaet.

Modersmaal.

Klasse 1: I første halvaar gennemgaaet et udvalg af nyere norsk litteratur (især beskrivende og fortællende prosa), dialektprøver og stykker i landsmaalet, med tilhørende biografier efter Eriksens litteraturhistorie. I 2det halvaar læst samme læsebog fra begyndelsen indtil Holberg, med litteraturprøver efter Erichsens læsebøger og P. Hansens litteraturhistorie. Ved skoleaarets slutning læst Hostrups „Gjenboerne“.

Troper, figurer og stilistik efter Ross's lærebog.

Følgende opgaver skriftlig besvarede: 1) Oplevelser i sommerferierne. 2) Hvorledes kan et vasdrag bidrage til et landskabs velstand? 3) Beskrivelse af en af Skiens offentlige bygninger. 4) Oversættelse fra tysk (Gøthe: Besteigung der Dole). 5) Sammenligning mellem Miltiades og Themistokles (med opgiven disposition). 6) De opfindelser, ved hvilke menneskene sættes istand til at meddele sine tanker til fraværende og efterlevende. 7) Hvorfor er Schweiz og Italien Europas fornemste turistlande? 8) Hvilke fordele og behageligheder har man af at bo ved søen? 9) Forklar ordsproget „Udholdenhed flytter bjerge“, paavis ved eksempler dets rigtighed og angiv andre ordsprog med samme betydning. 10) Fortæl i korthed de begivenheder, som knytter sig til Egil Skallagrimsens digt „Sønnetabet“ og Ørnulfs kvæde i „Hærmændene paa Helgeland“ med hensyn til situation, indhold og form. 12) De vigtigste træk af overgangen fra vinter til sommer i disse egne af landet. 13) Hvori bestaar den evne, som kaldes hukommelse; hvilken betydning har den, og hvorledes kan den udvikles og bevares? 14) En sammenligning mellem Norges tre vigtigste byer: Kristiania, Bergen og Trondhjem 25) Forklar tankens nuancering i følgende række adjektiver: sand, sandfærdig, sanddru, oprigtig, aabenhjertig, aabenumdet, mundkaad.

Klasse 2: Gjennemgaaet følgende literatur-udvalg: L. Holberg: Epistola CXCIII — J. H. Wessel: Kjærlighed uden strømper — J. Baggesen: Til mit fædreland — Chr. Winther: Sangerens farvel — S. Kierkegaard: Kjærlighedens skjulte liv — H. Ibsen: De unges forbund.

Læst og repeteret Broch & Seips større literaturhistorie til den nyere norske literatur.

Skrevet 14 stile, nemlig: 1) Hvordan opstod de ældste byer, og hvilken indflydelse har bylivet havt paa kulturens udvikling? 2) Hvorfor regner man et nyt verdenshistorisk tidsrum fra det vestlige romerriges undergang i 476? 3) Hvorfor bør man være mildere i sin dom om andres handlinger end ligeoverfor sine egne? 4) Giv en udsigt over de franske forfatningsforhold fra Kapetingernes tronbestigelse til Richelieus død. 5) Hvorvidt er det ordsprog sandt, at enhver er sin egen lykkes smed? 6) Hvilken betydning bør et ophold i udlandet kunne have for ens udvikling og aandsliv? 7) Den menneskelige videns kilder og betydning for livet. 8) Hvilke naturlige fortrin frembyder Europa i sammenligning med de andre verdensdele? 9) Hvad kan siges for og imod luksus? 10) Giv en udsigt over korstogenes aarsager, gang og følger. 11) Hvorvidt er det forsvarligt at anspore kappelysten? 12) De norske høifjeldsvidders natur og benyttelse 13) Hvilke fordele og hvilke farer medfører vor tids udviklede idrætsliv? 14) Frankrigs naturforhold og deres betydning for landets kultur og historie. — Nr. 13 og 14 var examensopgaver.

Klasse 3: Gjennemgaaet følgende litteratur-udvalg: Bjørnson: En fallit — Elverhøi (folkeviser) — Ambr. Stub: Livet som en seilads — Cl. Frimann: Den norske fisker — Ewald: Rungsteds lyksaligheder — Baggesen: Til mit fædreland — Øhlenschläger: Hjemve, Ewalds grav — Wergeland: Hilsen til England — Drømmesyn — Hardanger — Ode til foraaet — Welhaven: Orfeus, Ganymedes, L. Holberg, Republikanerne — Ibsen: Brændte skibe — Aasen: Dei gamle fjelli.

Læst ud Eriksens litteraturhistorie, repeteret den hele bog. Repeteret „Troper og figurer“ af Ross. Læst Norbys „Digtarterne“ og Nygaards „Sproget i Norge“.

Skrevet følgende stile: 1) Hvilken betydning til-lægger du de saakaldte folkefester, og hvordan bør de helst anordnes? 2) I hvilken udstrækning og paa hvilken maade vandt græsk sprog og kultur udbredelse i den gamle verden? 3) Hvilke egen-skaber finder du, at et virkelig godt skuespil bør have? 4) Hvori ser du den sande dannelses egentlige væsen og værd? 5) Hvilken indflydelse har de nordiske folk øvet paa Europas forhold og udvikling? 6) Hvilke betingelser og hvilke hindringer frembyder Norges naturforhold for udviklingen af en højere kultur? (Tentamen). 7) Hvad forståes ved ordenssans, og hvorfor er det saa vigtigt at være i besiddelse af denne egenskab? (Tentamen). 8) Fordele og uheldige sider ved vor industrielle udvikling. 9) Hvilke omstændigheder bevirkede Sveriges magtudfoldelse i det 17de og dets tilbagegang i det 18de aarhundrede? 10) Udvikling og begrundelse af ordsproget: „Der skal en sterk ryg til at bære gode dage“. 11) Det latinske sprogs historiske betydning. 12) Hvilke bevæggrunde er det, som hyppigst bevæger menneskene til at sige usandhed? 13) Henrik Wergelands personlighed og betydningen af hans livsgjerning.

Oldnorsk.

Klasse 1: Omtrent 20 stykker af Nygaards elementærbog gennemgaaet. Det vigtigste af formlæren indøvet, dels mundtlig, dels skriftlig efter samme lærebog.

Klasse 2: Læst og repeteret af Nygaards „Udvalg af den norrøne literatur“: „Balders død“, „Haakon den godes død“, „Kjartan Olafsson“, „Asbjørn Selsbane“, „Hamarsheimt“, brudstykker af „Haava-maal“, „Haakonarmaal“. — Læst og repeteret Nygaards formlære.

Klasse 3: Læst ud artiumpensumet i Nygaards udvalg, re-

peteret det hele pensum, nemlig af Nygaards „Oldnorsk læsebog for begyndere“ stykkerne I—III, VII—IX, XI—XX, XXIV—XXV (i 1ste udgave) samt af „Udvalget“: „Balders død“, „Lokes straf“, „Asbjørn Selsbane“, „Kjartan Olafsson“, af „Vøluspaa“ vrs. 1—11, 20—24, 32—53, 58—71, af Haavamaal vrs. 1—21, 34—59, 76—77, 84 og 90, Hamarsheimt, Haakonarmaal. — Læst det vigtigste af Nygaards syntax, repeteret den hele grammatik.

Latin.

Klasse 1: Læst og repeteret Ciceros tale pro lege Manilia, Ciceros Cato major, Ovids Metamorphoses efter Voss og Richters udgave stykkerne: Deucalion, Phaeton, Cadmus, Philemon og Baucis, Midas, Niobe, tilsammen noget over 1100 vers.

Dorphs mytologi. Af Schreiners gram. delvis repeteret formlæren, samt læst og repeteret det væsentligste af syntaxen. — I den største del af skoleaaret 2 ugentlige latinske stile, 1 paa skolen og 1 hjemme.

Klasse 2: Læst og repeteret Ciceros tale pro lege Manilia, Ciceros Cato major, Livius XXII, cap. 1—9 og 23—61, Vergils Æneide 2den bog, Horats' epistler I, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 19, tils. 628 vers. — Repeteret dele af grammatiken. — Hver uge i regelen 2 skriftlige oversættelser fra latin, 1 hjemme og 1 paa skolen (efter Gjør og Johansens samling).

Klasse 3: Læst og repeteret Livius XXII, fra cap. 23 ud; Horats' epistler samme pensum som klasse 2; Horats' satirer I, 5 og 9, samt II, 8, tils. 277 vers; af Weisses udvalg af Tacitus stykket „Tiber og Sejan“; Ciceros 4de tale mod Catilina og talen pro Roscio Amerino cap. 1—5 incl. Næsten det hele artiumspensum repeteret.

Kursorisk læst en større del af Ciceros tale pro

Roscio Amerino samt stykker af forskjellige forfattere. Literaturhist. oplysninger læst efter det i Weisses antiqviteter optagne omrids af den romerske literaturhistorie. Thomsens „Romerske stats- og privatliv“, læst og repeteret. Hver uge 2 skriftlige oversættelser fra latin, 1 hjemme og 1 paa skolen (væsentlig efter Schmidts samling).

Græsk.

- Klasse 1:* Af Schou-Bruuns græske grammatik er det vigtigste af formlæren læst og repeteret. Grøteruds læsebog er benyttet. Derefter læst og repeteret af Xenofons Anabasis 2den bog de 5 første kapitler og læst til sektion 19 i 6te kapitel.
- Klasse 2:* Læst og repeteret Xenofons Anabasis 3die bogs 1ste kap. fra sektion 26 samt 2det kap.; Herodot, C. H. Bloms udvalg af 8de bog. til kap. 85. Af Homers Iliade læst og repeteret 1ste bog, 2den bog til v. 455, 4de bog fra v. 445, samt 6te bog. Af Schou-Bruuns grammatik repeteret formlæren og gennemgaaet det væsentlige af syntaxen.
- Klasse 3:* Læst Sofokles' Antigone og Platon's Apologi. Af Schou-Bruuns gram. moduslæren. Christensens „Græsk statsliv“ samt et udvalg af Tregders literaturhistorie. Repeteret det hele artiumspensum.

Engelsk.

- Klasse 2:* Brekkes lærebog i engelsk for folkeskolen I læst og repeteret. Diktat og skriftlige øvelser paa vægtavlen efter denne bogs samtaleøvelser. Af Sommerfelts „Nyere engelske forfattere“: The Galley-Slave. Formlæren efter Brekke og Løkke—Western. Af syntaxen efter den sidstnævnte bog til pronominerne.
- Klasse 8:* Af Sommerfelts „Nyeste engelske forfattere“ gennemgaaet omtr. 90 sider. Af Løkkes (Westerns)

grammatik de 40 sidste sider samt repeteret hele bogen. Skriftlige øvelser paa vægtavlen.

Fransk.

Klasse 1: Af Knudsen og Wallems læsebog I, Olsvigs Franskens e'er (L' enlèvement de la redoute) og Knudsen og Wallem II, ialt 61 sider, der er repeterede og oplagte som examenspensum. De norske stykker i Knudsen og Wallem I er benyttede til mundtlige og skriftlige øvelser. Af Storms Dialogues français et udvalg af kap. I og II (artiklerne) samt øvelserne til kap. III. Af Knudsens grammatik fra begyndelsen til kap. XI (konjunktionerne). De i middelskolen læste afsnit har herunder faaet en fyldigere gennemgaaelse end ved første gangs læsning.

Klasse 2: Af Knudsen og Wallems læsebog II: Le lac de Gers, Gringoire, Scènes de la chronique de Charles IX og endel af Napoléon I, ialt 79 sider, hvoraf 15 kursorisk. Af Dialogues français et udvalg af kap. IV—VII (kjon, komparation, talord, pers. pron.). Af grammatiken fra „Verbets tider“, med repetition af de uregelmæssige verber.

Klasse 3: Af Knudsen og Wallems læsebog II lektievís 49 sider; desuden kursorisk dels efter denne bog, dels efter Cohen og Kapers læsebog II og Schütz: Les grands faits de l'histoire de France IV: 38 sider, ialt 87 sider. Af Dialogues français pronominerne. Grammatiken repeteret.

Tysk.

Klasse 1: Efter Pauss og Lassens læsebog for mellemklasserne læst et udvalg af poesi af Gøthe og Schiller; i andet halvaar læst prosa efter Kaper og Simonsens bog for de høiere klasser.

Historie og geografi.

- Klasse 1:* Læst og repeteret oldtidens historie efter Thriges lærebog. Af Horns geografi for latingymnasiet gennemgaaet det vigtigste.
- Klasse 2:* Læst og repeteret Schjøth og Wallems Frankrigs historie til 1815. Læst Siegw. Petersens Nordens historie (ved prof. G. Storm) til 1523. Repeteret Horns geografi for latingymnasiet til de nordiske lande (excl.).
- Klasse 3:* Læst Schjøth og Wallems Frankrigs historie fra 1815 og Siegw. Petersens Nordens historie fra 1523. Repeteret oldtidens (Thrige), Frankrigs og Nordens historie, Læst de nordiske lande i Horns geografi, repeteret hele bogen.

Mathematik.

- Klasse 1:* O. J. Brochs aritmetik fra begyndelsen til § 128 læst og repeteret.
Guldbergs trigonometri fra begyndelsen til § 46 læst og repeteret.
Talrige regneexempler hjemme og paa skolen.
- Klasse 2:* O. J. Brochs aritmetik fra decimalbrøk til ligninger (4de bog) samt arithmetiske og geometriske rækker læst og repeteret.
Guldbergs trigonometri fra § 41 bogen ud (undtagen grænseværdier) læst og repeteret.
Guldbergs stereometri fra begyndelsen til krumme flader § 6 læst og repeteret.
Talrige exemplar paa alle tre discipliner regnet hjemme og paa skolen.
- Klasse 3:* Af O. J. Brochs aritmetik læst logaritmmer samt repeteret det hele pensum.
Guldbergs stereometrie læst og repeteret.
Af Guldbergs trigonometri læst „grænseværdier for de trigonometriske linier“ og repeteret det hele pensum. Talrige regneexemplar saavel hjemme som paa skolen.

Sang.

En- og tostemmige sange efter Koppangs sangbøger. Sanglærens hovedpunkter gennemgaaede. Notelæsning samt noteskrivning.

Gymnastik.

Øvelsestabellerne har for samtlige partier været opsatte efter Bjørnstads haandbog, Lings tabeller, oberstløjtnant Petersens tabeller for unge mænd og L. Bentsens gymnastiktabeller.

1ste parti (gymnasiet og VI) er foruden den fornødne repetition bleven øvet i mere sammensatte bevægelser efter Bjørnstad, Liedbecks 7de dagøvelse, Lings tab. 24 og Petersens tabeller for unge mænd.

Efter forberedende øvelser i sigtning, aftrækning og skydning med salongevær havde partiet skive-skydning paa Graatenmoens skydebane med 5—7 skarpe skud pr. mand. I bajonetfegting er partiet øvet i den sidste del af skoleaaret.

2det parti (V og IV): Foruden den fornødne repetition 6te og tildels 7de dagøvelse af Liedbeck, suppleret med passende bevægelser efter Bjørnstads haandbog, samt indøvet svømmebevægelser.

3die parti (III, III, I): De forberedende bevægelser efter Bjørnstad Liedbeck, 4de, tildels 5te dagøvelse og Ling tab. 27. Flere af de i Bjørnstads haandbog anførte lege har ved dette, saavel som ved 2det parti været medtagne.

Under de i juni afholdte „militære øvelser“ indøvedes stavsprang, „slaa hjul“, kolbøtter, længdesprang og flere lege. Heri deltog samtlige elever paa afgangsklasserne og smaaskolen nær. I de sidste uger af skoleaaret anvendtes oftere gymnastiktimerne til boldspil i det fri, dels langbold, dels for de ældres vedkommende fodbold. Paa grund af de uheldige sneforholde fik skolen i vinter ingen skitur.

VII. Afgangsexamina.

Middelskolens afgangsexamen 1894.

Af klasse VI's 8 elever besluttede man i henhold til kongl. resol. af 24 april 1892, paa grund af deres ringe fremgang, at negte 3 (1 af L., 2 af E.), at blive anmeldte til examen som skolens elever. Samtlige disse fik skolens tilladelse til fremdeles at nyde dens undervisning indtil lige før den skriftlige prøve. De fremstillede sig da som privatister og bestod alle examen, henholdsvis med karaktererne 3,00; 2,75; 3,04. Foruden disse var der anmeldt til examen 10 privatister (6 piger og 4 gutter), hvoraf 6 fra Skiens private pigeskole og 2 fra Holdens private middelskole. Samtlige privatister bestod examen. 1 examinand tog tillægsprøve i matematik, 2 do. i latin.

De 5 elever, skolen anmeldte i sit navn, bestod examen med følgende udfald:

Latinlinjen.

Cappelen, Hans, . . . elev af skolen i 9 aar (fra forbkl. 1) Meget godt (2,18).
Winsnes, Trygve, . . . „ - „ - 9 „ (fra forbkl. 1) Meget godt (2,50).

Engelsklinjen.

Johansen, Gerhard, elev af skolen i 3 aar (fra mkl. IV) Udm. godt (1,50).
Tufte, Sten, „ - „ - 4 „ (fra mkl. III) Meget godt (2,33).
Østby, Oliver, „ - „ - 9 „ (fra forbkl. 1) Meget godt (2,46)

Examen artium 1894.

De 4 elever, der i 2det kvartal 1894 udgjorde 3die gymnasieklasse, bestod examen artium med følgende udfald:

Navne	Optaget i skolen		Modersmaal skr.	Latinsk oversætt.	Mathem. skr.	Religion	Modersmaalets litteratur og oldnorsk	Latin	Græsk	Fransk	Engelsk	Historie	Mathematik	Ordenstal	Antal fag	Hoved- karakter
Aubert, Frans Ingar	Mkl. V	1890	3	3	1	2	1	1—2	1—2	2	„	1	1	20	12	Meget godt (1,67).
Christensen, Amandus Sofus	Mkl. I	1885	3	3	2	1	2	1—2	2—2	2	„	2	2	24	12	Meget godt (2,00).
Krogh, Karl Konow	Gymnkl. 1	1891	3	2	1	1	2	1—1	1—2	2	„	1	1	18	12	Meget godt (1,50).
Lundevall, Tarald Andres .	Gymnkl. 1	1891	3	4	3	1	1	1—2	1—1	„	3	1	3	24	12	Meget godt (2,00).

Carl Borchgrevink, der var anmeldt som privatist, bestod examen med hovedkarakteren Meget godt (2,00).

Ved den almindelige aarsexamen i 1894 sløifede man i henhold til kirkedept.s skrivelse af 1886 examen i 2 fag i kl. V, i 2 fag i kl. IV og i 1 fag i kl. III. I disse fag fik eleverne istedetfor en examenskarakter en middelkarakter, uddragen af de daglige karakterer i det sidste fjerdingaar før examen.

VIII. Bibliothekets og samlingernes tilvext i 1893—94.

(De med G. betegnede verker er gaver).

A. Bibliotheket.

Norsk lovtidende: a. 1ste afdel. for 1893 nr. 27—51, do. for 1894 nr. 1—34 — b. 2den afdel. for 1893, h. 2—4; do. for 1894, h. 1 — c. Overenskomster med fremmede stater 1893 nr. 1—4. G.

Universitets- og skoleannaler 8de aarg. (1893) nr. 11—21 samt 9de aarg. (1894) nr. 1—14.

Arkiv for matematik og naturvidenskab XVI h. 1—4 og XVII, h. 1. G.

Magasin for naturvidenskab XXXIII, h. 4 og 5; XXXIV, h. 1 og 2. G.

Norsk histor. tidsskrift, 3die række, III, 1.

Svensk histor. tidsskrift, 13de aarg., h. 3 og 4, samt 14de aarg., h. 1 og 2.

Dansk histor. tidsskrift, 6te række, IV, 2.

Vor ungdom, tidsskrift for opdragelse o. s. v. for 1893, h. 3—6 og for 1894, h. 1—4.

Norsk forfatterlexikon, h. 36—37 incl.

Dansk biograf. lexikon, h. 53—60 incl.

Granzow, Geograf. lexikon, h. 33—36 incl.

Nyt tidsskrift for mathem., afd. A, for 1893, h. 3—8, og do. for 1894, h. 1—4.

Fritzner, Ordbog over det gamle norske sprog, h. 23—25 incl.

- Norges officielle statistik: Skolevæsenets tilstand i 1889. G.
Statistisk aarbog for kongeriget Norge, 13de aarg. 1893. G.
Oversigt over luftens temperatur og nedbøren i Norge i 1891
og do. i 1892. G.
Aarsberetninger fra 32 norske skoler for 1892—93, G.
Norby, Lettere tyske stilopgaver for skolens mellemtrin. Chri-
stiania 1890. G.
Johansen, Latinsk læsebog for 4de middelklasse. G.
Schreiner, Latinsk sproglære. 3die udgave. Christiania. 1885.
Tønnesen, Lærebog i norsk stil I; do. 2den udg.
42 svenske skoleprogrammer og 24 danske do., samt dansk
artiumsliste for 1892. G.
Westling, Förarbeten til den estniska öfversättningen af Nya
Testamentet 1715. G.
Thomle, Dombog for 1578, h. 2; do. for 1580. G.
Sundèn, Ordbok öfver svenska språket. 2 delar. Stockholm
1892.
Arkiv for nordisk filologi IX (2den rækkes 5te bind). Lund
1892—93. G.
Dr. Løffler, Omrids af geografin, 1ste del. Kjøbenhavn 1893.
Nils Stubs optegnelsesbøger fra Oslo lagthing 1572—80 ved
Huitfeldt-Kaas. Christiania 1893. G.
Henrik Wergeland, Digterværker og prosaiske skrifter. Udg.
af H. Lassen. 6 bind. Kjøbenhavn 1882—84.
Nedbørhøiden i Norge efter observationer. 1867—91.
H. Mohn, Perlemorskyer. Christiania 1893.
Baruel og Michelsen, Franske prosastykker af nyere forfattere.
Kjøbenhavn 1878. G.
Kristiansen, Tyske stil- og taleøvelser. Christiania 1893. G.
Xenophons Memorabilia, ved Thomsen. Kjøbenhavn 1852. G.
Schreiner, Kortfattet latinsk ordføiningslære. Christiania 1881. G.
Heyerdahl, Geografisk schema. 3die opl. Christiania 1893. G.
Hjortdahl, Kortfattet lærebog i anorganisk kemi. 5te udg.
Christiania 1893. G.
Luthers lille katekismus med henvisninger o. s. v. af O. Keyser.
Christiania 1893. G.
Münster, Fransk grammatik. Kjøbenhavn 1889. G.

- Münster, Fransk syntax. Kjøbenhavn 1889. G.
- Henrik Mohn, Om udnyttelse af vandkraft og indkjøb af vandfald gennem staten. Bergen. G.
- Axel Andersen, Regnelære til skolebrug. Christiania 1891. G.
- Christianssands kathedralskoles biblioteks tilvext i 1893—94. G.
- Jessen, Dansk etymolog. ordbog. Kjøbenhavn 1892.
- E. Holm, Danmark-Norges historie under Christian VI (1730—46). 2 hefter. Kjøbenhavn 1893—94.
- Geelmuydens lærebog i geografien, 8de udg. ved Arstal. Christiania 1893. G.
- Sørensen, Norsk flora. 4 eksemplarer. G.
- Landgraff, Den Dahlske legatskole i dens ældre tid. Grimstad 1892. G.
- Troels Lund, Danmarks og Norges historie. 11te bind. Kjøbenhavn 1891.
- Silvio Pellico, Mine fængsler. Oversat af H. Roosen. Christiania 1874.
- E. Hertzberg, Professor Schweigaard i hans offentlige virksomhed 1832—70. Christiania 1883.
- Udvalgte norske oldkvad, overs. og forklarede ved J. Aars. Christiania 1864. G.
- Cromwells letters and speeches. By Tho. Carlyle. 4 vols. Leipzig 1861. G.
- A. Collett, Gamle Christianiabilleder. Christiania 1893.
- Chr. Collin, Lidt om en ny retskrivning. Christiania 1893.
- Falk, Om en reformeret tegnsætning. Christiania 1893.
- Kierkegaards efterladte papirer, udg. ved Barfoed og Gottsched. 8 bind.
- O. Skavlan. Henrik Wergeland — athandlinger og brudstykker. Christiania 1892.
- Glossar til Gundersens tyske læsebog, Christiania 1893. G.
- Nordhavsexpeditionen 1876—78. XXII. Zoologi. Ophiuroidea. Ved James Grieg. Christiania 1893. G.
- Brekke, Engelsk læsebog for middelskolen. 3die udg. 1893. Glossar til samme. 2den udg. G.
- Statsminister Stangs tale 29de novbr. 1893. G.
- Skatteligningen i Skien for 1893. G.

- Sommerfelt, Engelsk læsning for gymnasiet I og II. Kjøbenhavn 1886 og 90.
- Flammarion, Beboede verdener. 4de udgave.
- Knudsen og Wallem, Fransk læsebog III. Christiania 1888. G.
- J. Storm, Englische Philologie. 2 Ausgabe. Leipzig 1892.
- Bonnevie og Ræder, Historisk læsebog for folkeskolen. Christiania 1894. G.
- Jørgensen, Peter Schumacher Griffenfeldt. 2 dele. Kjøbenhavn 1893.
- En reise til Rusland under Tsar Peter. Dagbogsoptegnelser af Just Juel. Kjøbenhavn 1893.
- Brynildsen, Engelsk-norsk ordbog. Christiania 1886.
- G. Storm, Otte brudstykker af den ældre saga om Olaf den Hellige. Christiania 1893. G.
- Bjørlykke, Norske planter. Christiania 1882. G.
- Y. Nielsen, Fra Kiel til Moss. Christiania 1894.
- S. Thor, Norske biller. Christiania 1894. G.
- Forklaringer til statsregnskabet for budgetaaret 1892—93. G.
- Ræder, Historisk lærebog for middelskolen. Christiania 1894. G.
- Lampe, Bergens stifts biskoper og præster. Udg. ved D. Thrap. Christiania 1894, h. 1 og 2.
- S. Thor, De 30 første planter i skolen. Christiania 1894. G.
- D. F. Knudsen, Statskole — privatskole, et foredrag. 1894. G.
- Videnskabsselskabets forhandlinger for 1893 I og II. Christiania 1894. G.
- Universitetets aarsberetning for 1892—93; lektionskatalogen for 1ste sem. 93 og 2det sem. 94; universitetsbibliothekets aarbo for 1892. G.
- Fredericia, Adelsvældens sidstø dage, Danmarks historie 1648—60, Kjøbenhavn 1894.
- Jahrbuch des meteorol. Instituts für 1892. G.
- Prescott, The conquest of Mexico. 2 vols. London 1857. G.
- Udvalgte biografier af Plutarch. Udg. af C. Berg. 1ste afd. Kjøbenhavn. 1857. G.
- Cicero's disputationes Tusculanae. Udg. af Trojel. Kjøbenhavn 1854. G.

Ausgewählte Reden des Demosthenes, erklært von Westermann.

1stes Bändchen. Berlin 1860. G,

Johansens latinske stiløvelser. 4 exemplarer.

Kaper og Simonsen, Tysk læsebog for de høiere klasser. Kjøbenhavn 1891. 3 exemplarer.

Weisse: Romernes offentlige og private liv. 2 explr.

B. Naturvidenskabelige samlinger.

Berzeliuslampe.

2 lodrør paa stativ.

Maaleglas til 150 cm.².

Digeltang, næbtang, fil.

2 cartesianske dykkere.

10 lanternamagica-billeder.

Kontraktionsapparat efter Tyndall.

Kar til at vise totalreflexion i en vandstraale.

Spektralapparat til objektiv fremstilling, bestaaende af a) svovelkulfstofprisme, b) linse paa stativ, c) messinghylster med spalte.

Vagtel, udstoppet.

Isand og fiskeand, udstoppede.

C. Andre læremidler.

Af de af den geogr. opmaaling udgivne rektangelkarter over Norge: 9 A (Kragerø), Z 7 (Eidfjeld), Æ 6 (Svanvik), 2 C (Oxø).

Dybdahls kart over Norge i 2 blade.

Kiepert's kart over Frankrige.

Johnstons kart over Afrika.

Steindachner 15 botaniske og 7 zoologiske plancher (Hartertinger, Wien).

Lehmann, Geografische Charakterbilder, 4 plancher.

IX. Skole- og indskrivningspenge. Skolebeneficier.

Skolepengene er for tiden :

Middelskoleklasse I	kr. 40 aarlig.
— II	- 48 —
— III	- 64 —
— IV, V og VI	- 96 —
Gymnasiet	- 144 —

Der tilstaaes brødre moderation saaledes, at af disse betaler den øverste i skolen fuldt ud, den 2den $\frac{3}{4}$, den 3die $\frac{1}{2}$, den 4de og følgende intet.

Indskrivningspengene er 2 kr.

I smaaskolen var skolepengene 32 kr. aarlig, uden moderation for brødre og uden indskrivningspenge.

Hel friplads har for 1893—94 været tilstaaet 9 elever, nemlig 1 i gymnl. I (kun for 3die kvartal 1893), 1 i kl. VI, 4 i kl. V, 3 i kl. III; halv friplads 2 elever, nemlig 1 i gymnl. 1 og 1 i gymnl. 2. Det samlede beløb, der medgik til fripladse, androg til kr. 852.

Af de statutmæssige 3 portioner af kong Carl Johans legat tildeltes de 2 portioner paa kr. 120 til en elev i gymnl. 1 og en i kl. V L.; portionen paa kr. 80 tildeltes en elev i gymnl. 2.

Skiens sparebank ydede ogsaa for 1893—94 til understøttelse af trængende elever af middelskolen kr. 400. Af disse blev skolepenge helt eller delvis betalte for 6 elever (2 i kl. V, 2 i kl. IV, 1 i kl. III, 1 i kl. II).

Skolens kasserer er for tiden adjunkt Nielsen.

X. Almindelige bemærkninger.

Under 28de mai 1894 fattede Skiens kommunestyrelse følgende beslutning: „Forberedelsesafdelingen ved den offent-

lige høiere almenskole nedlægges i sin helhed fra begyndelsen af skoleaaret 1894—95“.

Som følge af denne beslutning inddrogtes forberedelsesskolen efter en ni-aarig virksomhed ved udgangen af juni d. a.

Sundhedstilstanden har i det forløbne skoleaar i det hele været meget tilfredsstillende.

Skolens halvhundredearslegat har dette aar været tilstaaet overlærer Coucheron.

Discipelbibliotheket tæller nu 224 bind. Det har været meget benyttet. Udlaan, der har været besørget af rektor med velvillig bistand af klasselærer Jensen, har i regelen fundet sted en gang i ugen. For indeværende aar har Skiens samlag for brændevinshandel tilstaaet bibliotheket et bidrag af 50 kroner.

XI. Skolens regnskab for 1893—94.

I. Udgifter:

Regnskabsføreren tilgode fra f. a...	kr.	680.14
1. Lønninger:		
a. Kongl. ansatte lærere.....	kr.	21600.00
b. Klasselærere.. .. .	-	4900.00
c. Timelærere og vikarer.. .	-	1960.80
d. Andre lønninger... .. .	-	1056.10
	kr.	29516.90
2. Alders- og lønstillæg... .. .	-	7900.00
3. a. Bibliotheket.....	kr.	193.67
b. Samlingerne..	-	88.84
c. Andre læremidler.....	-	92.69
	-	375.20
	Lateris kr.	38472.24

		Transp. kr. 38472.24
4. a.	Fripladse.....	kr. 852.00
b.	Carl Johans legat.....	- 320.00
		<hr/>
		- 1172.00
5.	Lys og brænde ...	- 1140.70
6.	Trykningsomkostninger m. m.	- 397.23
7.	Blandede udgifter	- 398.31
8.	Beholdning (restancer)	- 816.00
		<hr/>
	Tilsammen	kr. 42396.48

II. Indtægter:

1.	Beholdning fra f. a. (restancer) ...	kr. 732.50
2.	Skole- og indskrivningspenge.....	- 8237.50
3.	Bidrag af kommunen	- 3200.00
4.	Andre indtægter	- 482.67
5.	Tilskud af statskassen	- 28690.00
6.	Balance ...	- 1053.81
		<hr/>
	Tilsammen	kr. 42396.48

Skien den 8de september 1894.

G. Hartmann.
